

**Kúria
ítélet**

Az ügy száma: Bfv.I.456/2019/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Csák Zsolt a tanács elnöke
Dr. Gimesi Ágnes előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2019. október 28.
Az ügy tárgya: járművezetés ittas
állapotban vétsége
Terhelt(ek): terhelt
Első fok: Szigetszentmiklósi Járásbíróság 4.B.158/2018/2.
számú ítélet
2018. április 25.,
tárgyalás
Másodfok: Budapest Környéki Törvényszék 2.Bf.559/2018/6.
számú ítélet,
2018. december 11., tanácsülés
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: Pest Megyei Főügyészség
Az indítvány iránya: terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a járművezetés ittas állapotban vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a Pest Megyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szigetszentmiklósi Járásbíróság 4.B.158/2018/2. számú, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 2.Bf.559/2018/6. számú ítéletét megváltoztatja,

a terhelt büntetését 90 (kilencven) nap elzárásra enyhíti.

Egyebekben a megtámadott határozatokat hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Szigetszentmiklósi Járásbíróság a 2018. április 25. napján kihirdetett 4.B.158/2018/2. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli járművezetés ittas állapotban vétségében [Btk. 236. § (1) bekezdés].
- [2] Ezért őt - mint visszaesőt, halmazati büntetésül - két év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és három év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását öt év próbaidőre felfüggesztette, egyben megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a terhelt a büntetés háromnegyed részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett továbbá a bűnügyi költség viseléséről.
- [3] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a védő által bejelentett fellebbezés folytán a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. december 11. napján meghozott 2.Bf.559/2018/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; a szabadságvesztés büntetés tartamát egy év tíz hónapra enyhítette és mellőzte annak próbaidőre történő felfüggesztését; a büntetést a terhelttel, mint többszörös visszaesővel szemben tekintette kiszabottnak; a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezésből mellőzte a „szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén”, illetve a „legkevesebb 3 hónap kitöltésére” vonatkozó részt; egyebekben a járásbíróság ügydöntő határozatát helybenhagyta.

II.

- [4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Pest Megyei Főügyészség a terhelt javára terjesztett elő felülvizsgálati indítvány a 2017. évi IX. törvény (Be.) 649.§ (2) bekezdés e) pontjában meghatározott okból.
- [5] Felülvizsgálati indítványában kifejtette, hogy a Szigetszentmiklósi Járásbíróság a büntetés kiszabása során nem vette figyelembe, hogy a terhelt cselekményét a Ráckevei Járásbíróság 4.B.492/2014/14. számú, illetve a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bf.24/2015/6. számú határozatával jogerősen kiszabott 2 év 10 hónap - mint többszörös visszaesővel szemben kiszabott - fegyházbüntetés kiszabása után, úgy követte el, hogy a büntetés kitöltésétől számított 3 év nem telt el, így a terhelt többszörös visszaesőnek minősül. Így az elsőfokú bíróság ítéletében a Btk. 86. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt kizáró rendelkezés ellenére került sor a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére.
- [6] A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a járásbíróság törvénysértően kiszabott büntetését észlelte, ezért - a szabadságvesztés büntetés tartamának kisebb mértékű enyhítése mellett - a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának

felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzte.

- [7] A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság által kiszabott büntetés a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában a Be. 595. § (4) bekezdés c) pontja értelmében súlyosítási tilalomba ütközik.
- [8] A Pest Megyei Főügyészség hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság álláspontjával szemben a súlyosítási tilalom a törvénysértő büntetés esetén is irányadó, az kizárólag felülvizsgálati eljárásban orvosolható.
- [9] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a Be. 662. § (2) bekezdése alapján a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.559/2018/6. számú ítéletét változtassa meg és a terheltet a Btk. 46. § (1) bekezdése alapján ítélje elzárásra, egyebekben a támadott ítéletet hatályában tartsa fenn.
- [10] A Legfőbb Ügyészség BF.344/2019/3. számú átiratában a Pest Megyei Főügyészség indítványát fenntartotta, azzal a pontosítással, hogy az irányadó tényállásra vonatkozó részből a kilégzett levegő alkohol mérő berendezés által mért értékek felsorolásából mellőzte az „ezrelék” feltüntetését. Egyben indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványban foglaltak szerint a megtámadott határozatokat változtassa meg, egyebekben azokat hatályukban tartsa fenn.
- [11] A terhelt és védője a felülvizsgálati indítványra és a Legfőbb Ügyészség indítványára nem tett észrevételt.

III.

- [12] A Pest Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa az alábbiak szerint alapos.
- [13] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely csak a Be. 648. § a), b) és c) pontjában meghatározott felülvizsgálati okokból, és a Be.-ben meghatározott feltételek szerint vehető igénybe.
- [14] 1. A Be. 648. § b) pontjára tekintettel a Be. 649. § (2) bekezdése kimerítő jelleggel felsorolja azokat az eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak.
- [15] A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja értelmében felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát súlyosítási tilalom megsértésével hozta meg.
- [16] A felülvizsgálati indítványt főszabályként a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni [Be. 659. § (2) bekezdés]. Az elsőfokú ítélet meghozatalakor az 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról (továbbiakban: korábbi Be.), míg a másodfokú bíróság felülbírálatakor (tanácsülés időpontjában) a 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról volt hatályos.
- [17] 2. A jogerős ítéletben megállapított és így a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a terhelt által elkövetett bűncselekmények elkövetési ideje 2018. március 29. és 2018. március 30. napja.

- [18] A Kúria az eljárás iratai alapján azt észlelte, hogy a terheltet a Ráckevei Járásbíróság 2014. november 25. napján meghozott 4.B.492/2014/14. számú ítéletével, illetve a Budapest Környéki Törvényszék 2015. március 18. napján meghozott és jogerőre emelkedett 3.Bf.24/2015/6. számú határozatával - mint többszörös visszaesőt - lopás büntette és más bűncselekmények miatt két év tíz hónap fegyházbüntetésre és három év közügyektől eltiltásra ítélte. A terhelt a szabadságvesztés büntetésből 2017. február 10. napján szabadult (terhelt Szigetszentmiklósi Járásbíróság 4.B.158/2018/2. számú ítélet 3. oldal 8. bekezdés és 4.B.158/2018/5. szám alatti erkölcsi bizonyítvány). Erre figyelemmel törvénysértően szabott ki az elsőfokú bíróság végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetést; míg a másodfokú bíróság ugyancsak törvénysértéssel súlyosította azt végrehajtandó szabadságvesztésre.
- [19] 3. A súlyosítási tilalom alapszabályát a Be. 595. § (1) bekezdése tartalmazza: e szerint az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, a vádlott büntetését, illetve a büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be. A súlyosítási tilalomra vonatkozó szabályozás keretében a Be. 595. § (4) bekezdése tételes, kimerítő jellegű, negatív felsorolással határozza meg - terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában - az elsőfokú ítélet által alkalmazott szankció megváltoztatásának korlátját (EBH 2018.B.14.).
- [20] A súlyosítási tilalom a büntetőeljárás garanciális szabálya, amely - a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában - a másodfokú bíróság számára kötelezően előírja, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetőjogi szankcióval mit nem tehet, ezzel biztosítva, hogy a terhelt és a védő ügyészi fellebbezés hiányában kockázat nélkül élhessen a jogorvoslati jogával.
- [21] E szabályozásból az is következik, hogy ami nem ütközik a kimerítő jellegű, negatív felsorolásba az alkalmazható, még abban az esetben is ha az a terhelt terhére történő megváltoztatást eredményez (EBH 2018.B.14.).
- [22] A Be. 595. § (4) bekezdése értelmében a súlyosítási tilalom folytán a másodfokú bíróság a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában nem szabhat ki
- a) büntetést azzal szemben, akinek az ügyét elsőfokon önállóan alkalmazott intézkedéssel bírálták el,
 - b) elzárás, közérdekű munka, pénzbüntetés, foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás, kitiltás, a sportrendezvények látogatásától való eltiltás, kiutasítás helyett szabadságvesztést annak felfüggesztése mellett sem,
 - c) felfüggesztett szabadságvesztés helyett végrehajtandó szabadságvesztést,
 - d) végrehajtandó szabadságvesztés helyett hosszabb tartamú szabadságvesztést, annak felfüggesztése mellett sem,
 - e) az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetések számát meghaladó további büntetéseket, ide nem értve a szabadságvesztés helyett

- alkalmazott büntetéseket,
- f) az elsőfokú bíróság által nem alkalmazott mellékbüntetést,
- g) lefokozás, szolgálati viszony megszüntetése helyett szabadságvesztést, annak felfüggesztése mellett sem.
- [23] A Be. nem szabályozza, de a Be. 595. § (1) bekezdéséből egyértelműen következik, hogy a súlyosítási tilalomba ütközik az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés, vagy intézkedés tartamának megemelése is. Így a súlyosítási tilalom a büntetőjogi szankciók vonatkozásában az azonos büntetési nemen belüli súlyosítás és az eltérő büntetési nemek egymással, valamint az intézkedés büntetésre való felváltásának tilalmát jelenti (EBH 2018.B.14.).
- [24] Mindezek alapján nem eredményezi a súlyosítási tilalom megsértését a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés megváltoztatása (BH 2005.130.), a szabadságvesztés súlyosabb végrehajtási fokozatának megállapítása vagy a felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének törvényes mértékre való megemelése. Így súlyosítási tilalom megszegése nélkül is alkalmazhat a fellebbviteli bíróság a terhelt számára hátrányosabb jogkövetkezményt a terhelt terhére bejelentett jogorvoslati indítvány hiányában (EBH 2018.B.14.).
- [25] 4. Jelen eljárásban a másodfokú bíróság helyesen észlelte, hogy a terhelttel szemben az elsőfokú bíróság törvénysértő büntetést szabott ki. Helytállóan állapította meg, hogy a terhelt a terhére rótt bűncselekményeket a Btk. 459. § (1) bekezdés 31. pont b) alpontja alapján többszörös visszaesőként követte el, így a Btk. 86. § (1) bekezdés a) pontja alapján a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztésére nincs törvényes lehetőség és a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata a Btk. 37. § (3) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint törvényesen fegyház.
- [26] 5. Az elsőfokú ítélet kihirdetése és a jogorvoslati jog bejelentésekor a korábbi Be. volt hatályban, azonban az időközben bekövetkezett jogszabályváltozásra figyelemmel helyesen állapította meg a Budapest Környéki Törvényszék, hogy a felülbírálat terjedelmére a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése az irányadó.
- [27] A Be. 595. § (4) bekezdés c) pontja értelmében súlyosítási tilalom folytán a másodfokú bíróság a vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában nem szabhat ki felfüggesztett szabadságvesztés helyett végrehajtandó szabadságvesztést.
- [28] Így a Budapest Környéki Törvényszék – a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában – a súlyosítási tilalom megszegésével szabott ki a terhelttel szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés helyett rövidebb tartamú végrehajtandó szabadságvesztés büntetést.
- [29] A másodfokú bíróság azon érvelése, hogy a súlyosítási tilalom nem vonatkozik arra az esetre, ha az elsőfokú bíróság az anyagi jogszabályok megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést, téves.
- [30] Ilyen esetben ugyanis a terhelt terhére nem végezhető el a törvénysértő büntetés korrekciója.

- [31] A terhelt terhére vonatkozó fellebbezés hiányában érvényesült a súlyosítási tilalom. Így a másodfokú bíróságnak kizárólag arra nyílt lehetősége, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés törvénysértő jellegét megállapítsa, vagy azt a terhelt javára megváltoztatva enyhítse amennyiben a büntetéskiszabási körülmények erre lehetőséget adnak.
- [32] Abban az esetben azonban, ha a másodfokú bíróság nem lát lehetőséget a büntetés enyhítésére, csak arra van lehetősége, hogy a törvénysértő joghátrányt kiszabó ítéletet helyben hagyja, és a Be. 651. § (4) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló törvénysértésről [Be. 649. § (1) bekezdés c) pontja] a legfőbb ügyészt tájékoztassa a rendkívüli jogorvoslati eljárás indítványozása érdekében.
- [33] A Kúria megjegyzi, hogy a Be. 590. § (2) bekezdése, valamint a korlátozott felülbírálat esetén s Be. 590. § (5) bekezdés d) pontja sem írja felül a garanciális szabályként megfogalmazott súlyosítási tilalomra vonatkozó szabályozást. E jogszabályi rendelkezések kizárólag akkor teremtik meg a törvénysértő büntetés megváltoztatásának lehetőségét, ha az nem ütközik a súlyosítási tilalomba. A másodfokú bíróság ezért az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében - a fenti jogszabályi felhatalmazás alapján - végzett felülbírálat esetében sem változtathatja meg - vádlói fellebbezés hiányában - a terhelt terhére a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezést. A súlyosítási tilalom tehát minden esetben érvényesül.
- [34] A Kúria ezért osztotta a felülvizsgálati indítvány előterjesztőjének álláspontját abban, hogy a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában a törvénysértő büntetés orvoslására a rendkívüli jogorvoslat, a felülvizsgálat lett volna a nyitva álló lehetőség.
- [35] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság a Be. 594. § (4) bekezdés b) pontja szerinti előírás, a súlyosítási tilalom megsértésével változtatta meg az elsőfokú ítéletet és szabott ki a terhelttel szemben az elsőfokú ítéletnél rövidebb tartamú, de végrehajtandó szabadságvesztés büntetést.
- [36] 6. A fent kifejtettek tükrében a Kúria a Be. 662. § (1) bekezdés d) pontja szerint a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatta, és a törvénynek megfelelő határozatot hozott.
- [37] A jogerős ítéletben megállapított minősítés alapján, a halmazati szabályokra figyelemmel a büntetési tétel három évig terjedő szabadságvesztés [Btk. 81. § (1) és (2) bekezdés, 236. § (1) bekezdés].
- [38] A Kúria osztotta a felülvizsgálati indítvány előterjesztőjének álláspontját abban, hogy a Btk. 33. § (4) bekezdése alapján a terhelttel szemben a Btk. 46. § (1) bekezdésében meghatározott elzárás büntetés kiszabására lehetőség van.
- [39] Az alapügyben meghozott első-, és másodfokú ítéletben helyesen megállapított bűnösségi körülmények alapján a Kúria a többszörös visszaeső terhelttel szemben az elzárás büntetés tartamát - az idézett jogszabályi rendelkezésre figyelemmel - a törvényi maximumban állapította meg.

IV.

- [40] A Kúria a Be. 659. § (5) bekezdése alapján hivatalból lefolytatott vizsgálata eredményeként

megállapította, hogy az alapügyben eljáró bíróság a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést nem vétett.

- [41] Mindezek alapján a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdés szerint tanácsulésen a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatta és a törvénynek megfelelő határozatot hozott, melyben – a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat egyéb rendelkezéseinek hatályában fenntartásával [Be. 660. § (1) bekezdés b) pont] – a terhelt büntetését negyven nap elzárásra enyhítette.
- [42] Az ítélettel szembeni felülvizsgálatot a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja kizárja.
- [43] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. Az ítélet ellen tehát nincs helye fellebbezésnek.
- [44] Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul azzal, hogy – a Be. 656. § (4) bekezdése szerint – az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. október 28.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Gimesi Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A Kúria Bfv.I.456/2019/9. számú ítélete 2019. október 28. napján jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2019. október 28.

Dr. Csák Zsolt s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bírószági tisztviselő